

Komuniciranje skozi zgodovino

Priporočljivi viri:

Asa Briggs in Peter Burke: [Socialna zgodovina medijev, Od Gutenberga do interneta](#), Sophia, 2005.

IEEE Communications Society: [Technology History](#)

Brian Winston: [Media Technology and Society, A History: From the Telegraph to the Internet](#), Routledge, 1998, 2005; [COBISS \(dosegljivo naspletu\)](#)

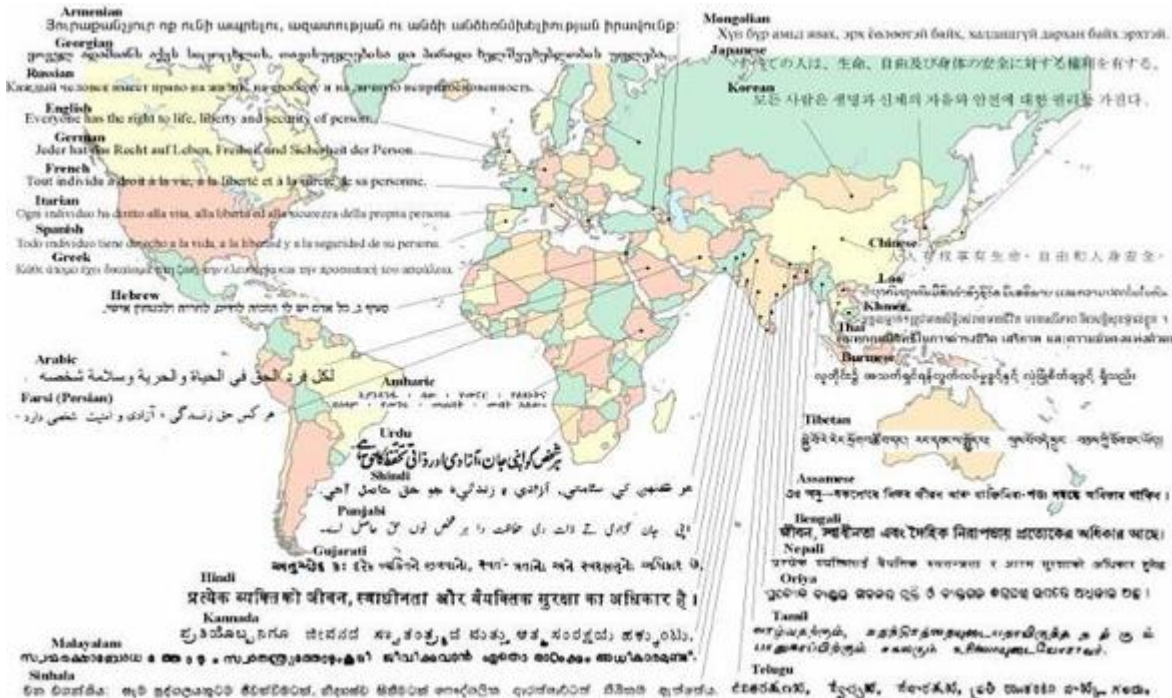
Media History Project (opisno): [Timeline of Communication History](#)

- **Neverbalno komuniciranje**

- prva oblika (glasovi, kretnje, mimika, vonj, etc.), sorodno pri živalih

- **Govorno komuniciranje**

- jezik je definiran kot sistem dogovorjenih znakov za sporazumevanje; kot sistem znakov ga je mogoče konstruirati za strojno obdelavo podatkov;
- jeziki kot temelj človeške družbe (danes preko 6000 jezikov).

Pisno komuniciranje

- uporaba slikovnih zapisov (najstarejše ~30.000 let),
- prvi znakovni zapisi: Sumerci v Mezopotamiji, ~3500 let p.n.š.,
- omejeno na uporabo v zaprtih skupinah,
- zanašanje na pisno dokumentacijo, ne več zgolj na spomin,
- leta 868 prva tiskana knjiga na Kitajskem
- leta 1452 v Evropi iznajdba tiskarskega stroja (Johannes Gutenberg),
- hitra širitev, vpliv na vse veje razvoja, pomen za znanost.

Type (Printing).

A small block of metal or wood bearing a raised letter or character on the upper end that leaves a printed impression when inked and pressed on paper.

-> movable type

Gazette

Shelton A Gunaratne

Paper, Printing and the Printing Press: A Horizontally Integrative Macrohistory Analysis

Gazette, Dec 2001; 63: 450 - 479.

[Journal Home](#)
[Abstract](#)
[PDF](#)
[MatchMaker](#)

Paper, Printing and the Printing Press: A Horizontally Integrative Macrohistory Analysis

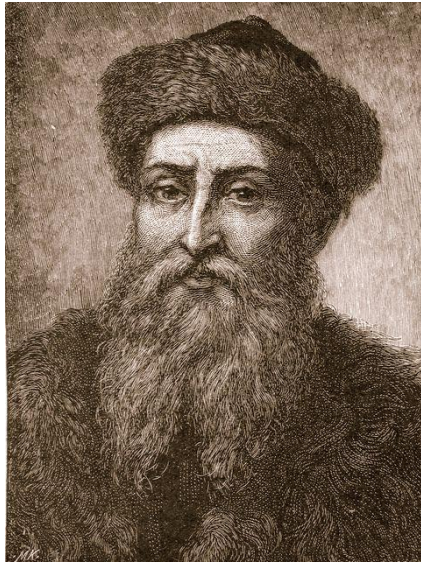
Shelton A Gunaratne

Minnesota State University Moorhead

The Chinese used paper for two or three centuries before CE 105, when Cai Lun, director of imperial arsenals under Emperor He of the later Han dynasty (25-220), officially reported the 'invention' of paper. The Chinese began the first printed newspaper, Jing Bao (originally Di Bao), in 713 under the Tang dynasty (618-907); and it continued until the collapse of the Manchu dynasty in 1911. In 868, Wang Jie printed the famous Diamond Sutra (Kumarajiva's Vajracchedika Prajna Paramita), the earliest printed book in existence. Xylography (block printing) was known in China for at least four centuries before 932, when Prime Minister Feng Dao supposedly 'invented' it by directing the printing of the 11 Confucian classics filling 130 volumes - a task that took 20 years. Alchemist Bi Sheng experimented with movable type for eight years in the 11th century, centuries before Gutenberg. In 1313, Wang Zheng traced the development of movable type in his Nong shu, a treatise on agriculture that also made typography a fine art and produced numerous books. Printing from movable type reached its highest development in China in the 15th century onwards. If the invention of printing ushered in the second communication revolution, then the celebration of Gutenberg represents a distortion of human history by those trying to document a so-called European 'exceptionalism' of the 15th century. A horizontally integrative macrohistory approach should set the record straight.

Key Words: Eurocentrism • horizontally integrative macrohistory • paper and printing • second communication revolution

Glasilo KP Kitajske Znanstvenice in inženjerstva
 Zibao in drugi kitajski časniki izražajo v skupnem uvodniku prepričanje, da bo leto 1977 leto „političnega zamaha“ in „gospodarskega napredka“ v LR Kitajski. Časniki poudarjajo, da je preteklo leto bilo za LR Kitajsko izjemno leto, ko je kitajsko ljudstvo izgubilo dva svoja velika voditelja — Mao Ce Tunga in Ču En Laja, pa tudi leto, ko je izbojevalo veliko zmago v borbi, v kateri je KP Kitajske pod vodstvom predsednika Hua Kuo Fenga zrušila poskuse „tolpe četvorice“, da bi skrenili partijo z Mao Ce Tungove poti.

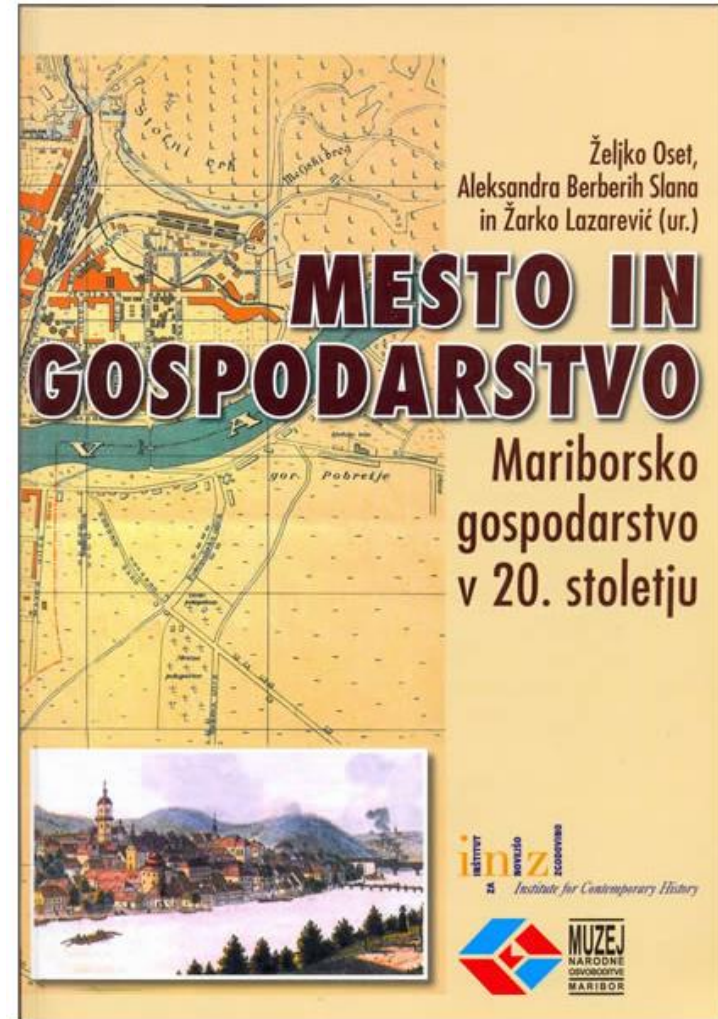
Johannes
Gutenberg
≈ 1439
(pozna renesansa)

Prva tiskana knjiga na območju
sedanje Slovenije:
Lendava/Lendva, 1573

Briggs&Burk

e

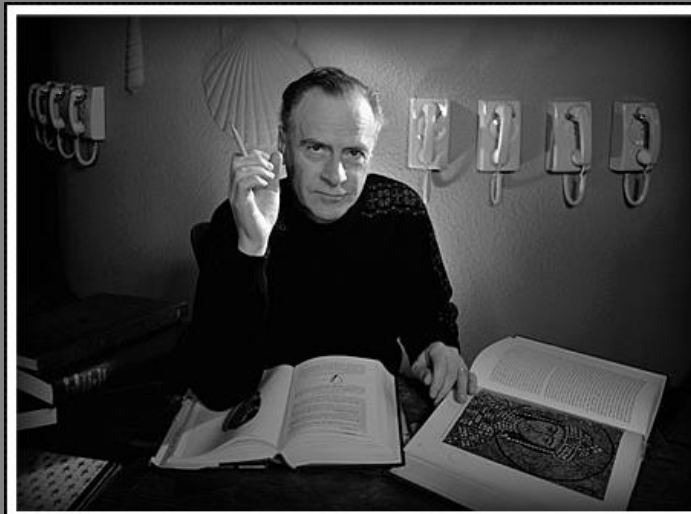
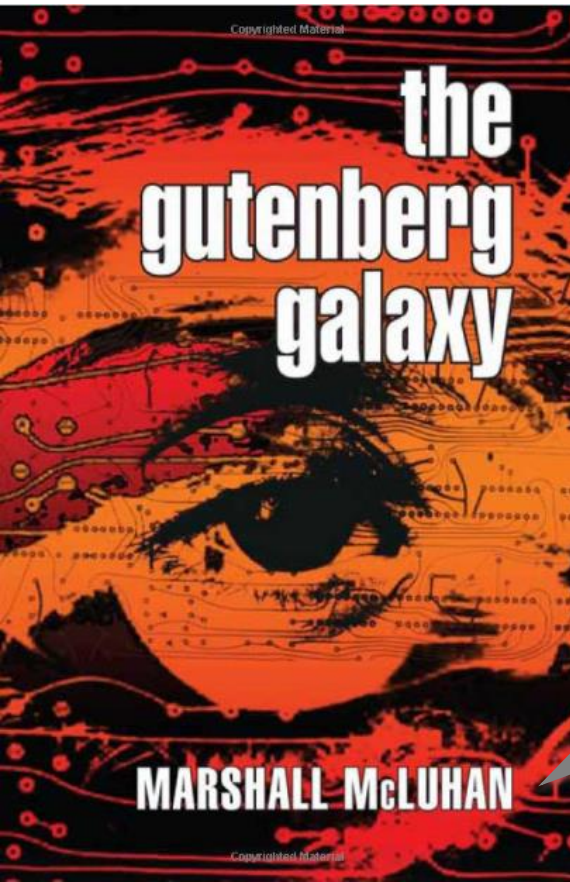

Tranzicija grafične industrije?

Project
Gutenberg

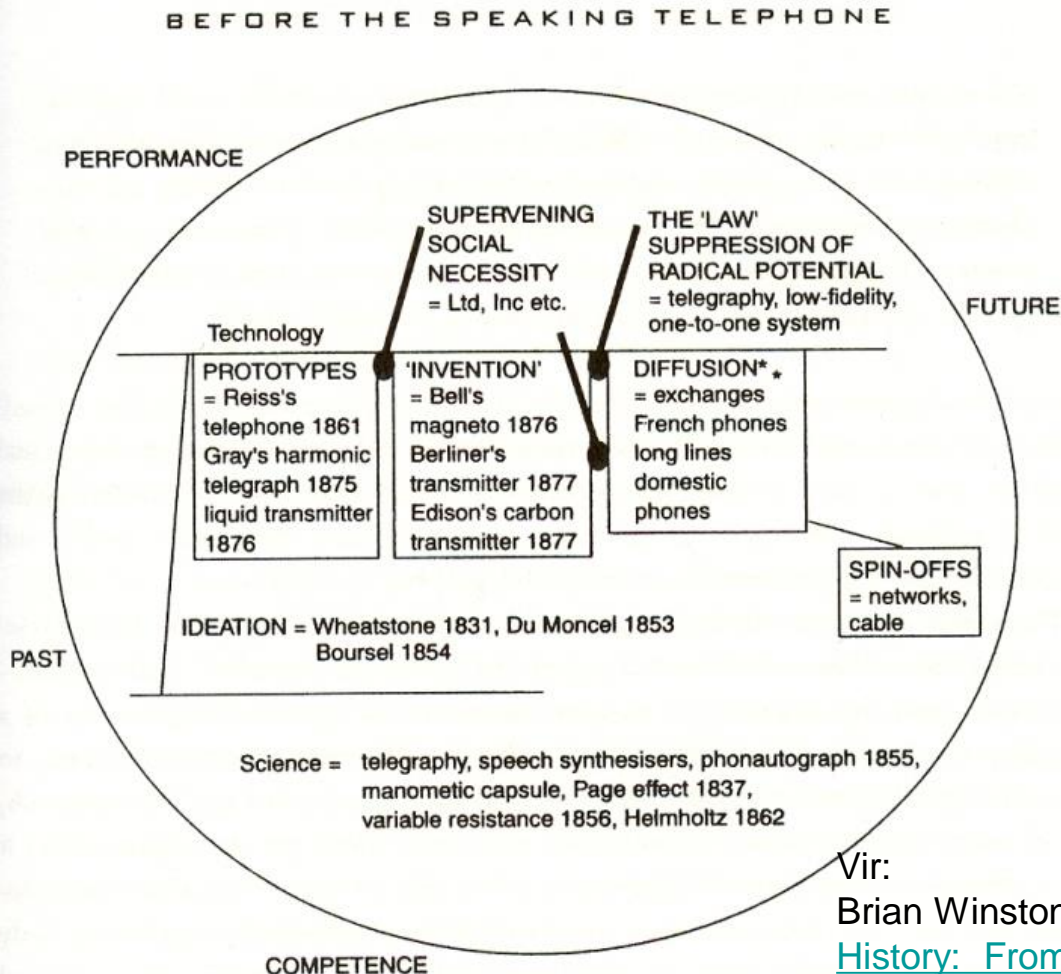
Project Gutenberg is the first and largest single collection of free electronic books, or eBooks. Michael Hart, founder of Project Gutenberg, invented eBooks in 1971 and continues to inspire the creation of eBooks and related technologies today.

Free eBooks by Project Gutenberg
From Project Gutenberg, the first producer of free ebooks.

Portrait by Yousuf Karsh. Copyright the Estate of Yousuf Karsh, California.

Tehnologija: Od zasnove do izvedbe ...

Vir:

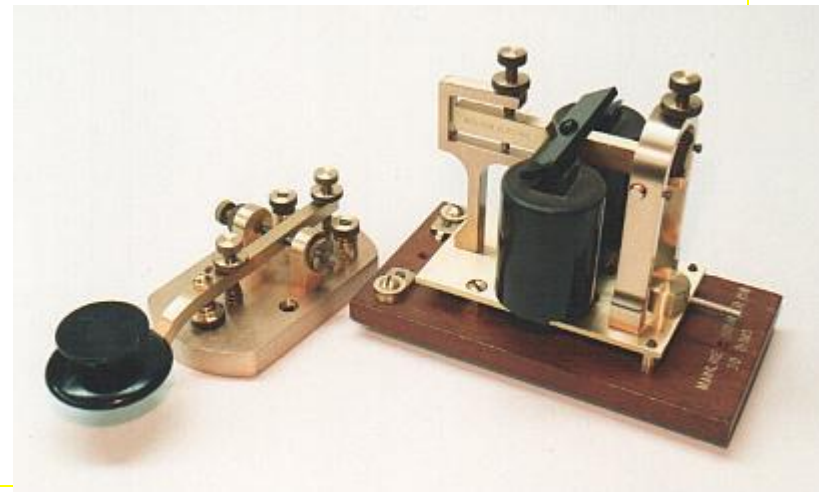
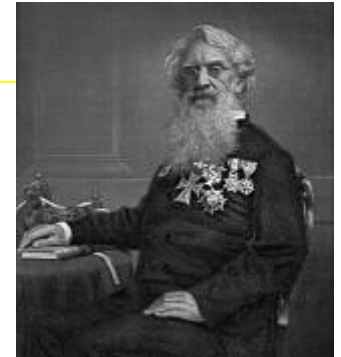
Brian Winston: [Media Technology and Society, A History: From the Telegraph to the Internet](#), Routledge, 1998, 2005

Figure 9 Telephony

Komuniciranje z uporabo tehničnih medijev

Telegraf:

- telegrafija: postopki in naprave za prenos sporočil na daljavo
- prva naprava: Samuel F. Morse, **1837**, NY (neodvisno še dva izumitelja: Wheatstone in Cook, VB)
- tehnično izjemno preprosta naprava; na oddajni strani tipkalo (stikalo s povratno vzmetjo), na sprejemni strani pisalo, povezano z relejem (enosmerni tok – eno sporočilo, izmenični tok – več sporočil z modulacijo)
- vpliv na trg, na družbo (hitro prenašanje sporočil, konkurenčna prednost, seznanjenost z razmerami na trgih)
- Morsova abeceda
- razmah enkripcije

Telegraf/brzojav (nadaljevanje, glej Briggs&Burke, str. 139)

- Konvergenca infrastruktur v sredini 19. stoletja: železnica/telegraf ter parniki/čezoceanski podmorski kabli
- Pocenitev tehnologije okrog 1980 (množična infrastruktura, tehnološke inovacije)
- Razprave o regulaciji, zasebno/javno, analogija z dostavo pisem; poštni ministri v ZDA leta 1945: *"orodja, ki je tako močno v dobrem in v zlu, ne bi mogli brez nevarnosti pustiti v rokah zasebnikov, kjer ne bi bilo pod nadzorom zakona"*.
- Predhodnica: optični telegraf bratov Chappe ([vir IEEE](#))
- Zanimivost: Togo – izgradnja radiotelegrafske postaje v Kamini ([vir: DLIB](#))

Komuniciranje z uporabo tehničnih medijev

Telefon:

- izumitelj: Alexander Graham Bell, 1876 Škot/Američan
- 1892 prvi priključni telekomunikacijski sistem v ZDA
- bistveno: samodejno vzpostavljanje zveze
- tehnološka kompleksnost telekomunikacijskih sistemov

Big in Value

...Little in Cost

Few things give you so much convenience, happiness and security—all rolled into one—as your telephone.

Telephone service is not only exceptionally good—it's cheap. Nowhere in the world do people

get so much service and such good service at such low cost. Experienced management, trained people and good equipment are three important reasons for this fact.

BELL TELEPHONE SYSTEM

500 ARE cordially invited to visit the BELL SYSTEM EXHIBIT AT THE NEW YORK WORLD'S FAIR

6

Komuniciranje z uporabo tehničnih medijev

Radio:

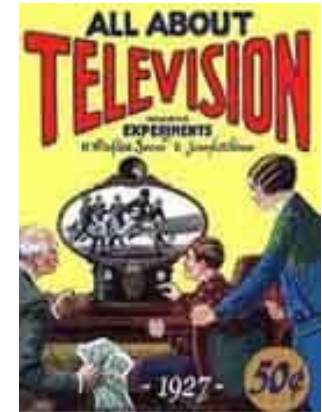
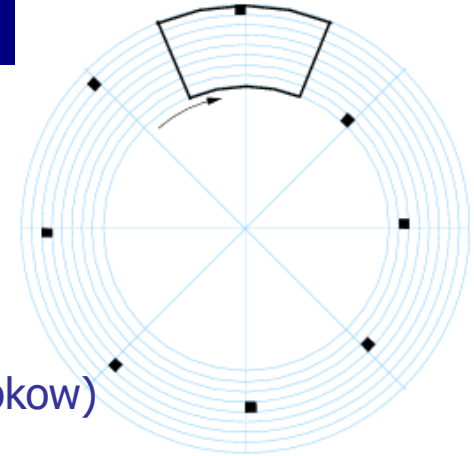
- radio je sistem naprav in postopkov za prenašanje signalov (sporočil, glasbe) na daljavo; temelj prenosa je elektromagnetno valovanje (frekvenčna območja); radio je sredstvo množične komunikacije,
- 1873, James Clerk Maxwell, teorija o brezžičnem prenosu (raziskave v elektromagnetiki in kinetični teoriji plinov),
- izum radia pripisujejo Marconiju • • • (1896 prenos na razdaljo 1,6 km),
- 1901 naprej oddajanje in pojavljanje radijskih postaj (prenos do 322 km; naslednje leto že preko Atlantika; v Sloveniji 1924, poskusno obratovanje Radia Slovenija 1928),
- večja ponudba informacij.

Nikola
Tesla?

Televizija:

- televizija je sistem postopkov in naprav za prenos gibljivih slik na daljavo
- prvi poskusi konec 19. stoletja (Paul Julius Gottlieb Nipkow)
- snemanje je omogočil šele izum ikonoskopa (Vladimir Kosma Zvorkin (Владимир Козьмич Зворыкин), 1923)
- 1922-1927, prenos prvih slik, eksperimenti
- 1928-1934, prvi TV sprejemniki prodani širši javnosti
- po 2. svetovni vojni intenziven razmah
- vzpostavitev televizijskih standardov CCIR (Comité Consultatif International des Radiocommunications)
- 1990 naprej: razvoj interaktivne televizija, IP televizije

Bang&Olufsen, 1950

- 1924 Ing. Marij Osana je začel poskusno oddajanje radijskega programa v Ljubljani prek oddajnika, ki ga je sam konstruiral.
- 1925 Ljubljanski radioamaterji prek svojega oddajnika prenašajo program na Bled.
- 1926 Ing. Marij Osana organizira prenos koncerta iz Glasbene matice.
- 1928 1. septembra prva eksperimentalna oddaja Radia Ljubljana, 28. oktobra redni program.
- 1937 Nastanek Komornega zbora RTV Slovenija.
- 1941 11. aprila nemška Luftwafe uniči oddajnik Radia Ljubljana v Domžalah. Radijsko postajoprevzame italijanska radijska družba EIAR.
- 1941 17. novembra prvič oddaja ilegalni radio Osvobodilne fronte Kričač. V naslednjih letih se seli med 23 ilegalnimi lokacijami in ostane neodkrit. Okupatorji v jezi zasežejo vse radijske aparate in antene.
- 1944 7. avgusta začne z oddajami z osvobojenega ozemlja v Beli krajini oddajati Radio Osvobodilne fronte (ROF).
- 1945 9. maja začne z delom ROF iz Ljubljane.
- 1945 Ustanovitev Radia Maribor.
- 1945 Ustanovitev Big Banda RTV Slovenija.
- 1946 Nastanek Komornega zbora Radia Ljubljana, radijskega orkestra in zabavnega orkestra.
- 1949 1. aprila ustanovijo prvi TV laboratorij v Ljubljani.
- 1949 25. maja ustanovitev Radia Koper - Capodistria.
- 1951 Začetek oddajnja 2. radijskega programa Radia Ljubljana.
- 1955 Nastanek profesionalnega radijskega Simfoničnega orkestra.
- 1957 Prvo televizijsko oddajanje.
- 1958 11. oktobra se začne redni eksperimentalni program iz TV studia Ljubljana, ki se ustali z 28. novembrom, ko postane program reden (skupni jugoslovanski program, delež TV Ljubljana je okoli 30%).
- 1958 Nastanek Pomurskega madžarskega radia.
- 1960 TV-program oddajajo 5 dni v tednu. Prvi neposredni TV prenos iz Slovenije v Evrovizijo (smučarski poleti v Planici).
- 1964 25. maja odprejo nov radijski dom v Kopru. Končana je gradnja sistema glavnih TV oddajnikov.
- 1965 Prvo radijsko oddajanje v stereo tehniki.
- 1966 Prvo televizijsko oddajanje v barvah.
- 1968 15. aprila prvi televizijski dnevnik v slovenščini.
- 1968 17. oktobra uvedejo redni stereofonski program na Radiu Ljubljana.
- 1968 Ustanovitev dopisništva v Mariboru z lastnim TV-studijem.
- 1969 Začetek oddajanja 3. radijskega programa.
- 1970 Nastanek Založbe kaset in plošč RTV Slovenija.
- 1971 Aprila začne oddajati TV Koper - Capodistria, oddajanje v barvah.
- 1972 Začetek delovanja Vala 202.
- 1972 Začetek televizijskega oddajanja v barvah.
- 1975 Postavitev novega RTV-centra v Ljubljani, prirejenega za televizijo v barvah.
- 1978 Na programu je prvi TV-dnevnik v barvah.
- 1984 7. maja začne TV Slovenija oddajati teletekst.
- 1985 Začetek programa za obveščanje tujih državljanov.
- 1989 Začetek oddajanja 1. radijskega programa v slovenščini.

